

*Sammanfattning från
kompetensutveckling för
förskollärare i förskoleklass*

Habo kommun 2005/2006

Reviderad vt -09

Litteratur

- ❖ *Lpo 94*
- ❖ *Lärarens handbok* Lärarförbundet
- ❖ Kärrby G (2005) *Skolan möter förskolan och fritidshemmet* Lund: Studentlitteratur
- ❖ Åberg, A.& Lentz Tagutchi, H. (2005) *Lyssnandets pedagogik*. Stockholm Liber
- ❖ Eriksen Hagvet, B. (1990) *Skriftspråksutveckling genom lek*. Stockholm:Natur & Kultur

Syfte:

Att stärka och tydliggöra yrkesroll och uppdrag för förskollärare i förskoleklass. Öka kunskap om förskoleklassen som skolform, dess mål enligt styrdokumentet samt bakgrund.

Vad är specifikt för yrkesgruppen?

- ❖ Fångar inlärningsituationer i leken, i rutiner.
- ❖ Fångar den sociala utvecklingen i lek och rutiner.
- ❖ Språklig medvetenhet: att utveckla språket och att konkretisera.
- ❖ Ser helheten av barnets hela kapacitet genom språk, lek, motorik och empati.
- ❖ Ser var barnet befinner sig i sin utveckling inom de olika utvecklingsområdena.
- ❖ Flexibilitet.
- ❖ Lyhördhet.
- ❖ Tematiskt arbetssätt där barnets alla sinnen stimuleras.
- ❖ Använder utevistelsen och natur som ett pedagogiskt verktyg.
- ❖ Använder musik, rytmik, drama och bild som pedagogiska verktyg.
- ❖ Ser och ger barnet ansvar.
- ❖ Vi ser det ”specifika” som en tillgång, inte som ett hinder.
- ❖ Att arbeta i arbetslag.

Vad är specifikt för förskoleklass?

- ❖ Verksamheten i förskoleklassen ska enbart präglas av strävansmål.
- ❖ Utvecklar sitt eget sätt att lära.
- ❖ Utvecklar tillit till sin egen förmåga.
- ❖ Känna trygghet och lära sig ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra.
- ❖ Första gången barnen befinner sig i en ”nysammansatt” åldershomogen grupp.
- ❖ Första gången barnet är i en grupp med samma tid, 8.10-13.10.
- ❖ Leken är viktig och får stort utrymme.
- ❖ Mer organiserad verksamhet.
- ❖ Skolförberedande, väcka nyfikenhet för lärande i alla dess former.
- ❖ Sammanhängande lek och arbetsstunder.
- ❖ Startar upp fadderverksamheten.
- ❖ Barnen är hos oss ett år.

Sammanfattningsvis kan sägas:

Att förskoleklassen ger barnen
möjlighet att leka sig in i skolans
värld.

Skolans värdegrund och uppdrag

Normer och Värden Se Lpo 94

Social kompetens

Respekt:

Lyssna på varandra och bli lyssnad på

Hänsyn

Acceptera olikheter

Ärlighet

Trygghet:

Rutiner och struktur

Att ge tid

Tillit

Tydlighet

Närhet

Jämlikhet:

Alla har lika värde

Alla får komma till tals

Ansvar:

Stå för vad man gör och säger

Rädd om närmiljön

Följa överenskomna regler

Empati:

Visa omtanke, förståelse, medkänsla

Kunna ge och ta

Inlevelseförmåga

Kunskap och lärande

Vad menar vi med kunskap?

- ❖ Färskvara
- ❖ Färdighet
- ❖ Erfarenhet
- ❖ Vetskap
- ❖ Fakta
- ❖ Handlingsberedskap
- ❖ Allt du förskaffar dig genom dina sinnen.

*Kunskap kommer till uttryck i olika former såsom fakta, förståelse ,
färdighet och förtrogenhet som förutsätter och samspelar med varandra* Lpo 94

Hur skapar vi förutsättningar för lärande ?

- ❖ Vårt förhållningsätt/ledarskap
- ❖ Trygghet/hälsa - psykisk och fysisk
- ❖ Relationer
- ❖ Miljö
- ❖ Metoder-struktur
- ❖ Förväntningar
- ❖ Lust
- ❖ Reflektion

Lekens betydelse

Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna skall tillägna sig kunskaper.

Skapande arbete och lek ska vara väsentliga delar i det aktiva lärandet

(Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag)

Genom leken lär sig barnet hur det kan

- ❖ söka och använda sin kunskap.
- ❖ utveckla sin kompetens på olika områden.

I leken utvecklar barnet sin

- ❖ kommunikativa kompetens.
- ❖ förmåga att ta ansvar för sina handlingar.
- ❖ göra sig en inre bild.
- ❖ koncentrationsförmåga.

I leken

- ❖ börjar barnen frikoppla orden från deras reella innebörd och konkreta situationer, ett steg mot abstrakt tänkande.
- ❖ utvecklar barnet förmågan att handla i en tänkt teoretisk situation.
- ❖ prövar barnet en uppsättning handlingar utifrån bestämda roller och regler.
- ❖ uppstår situationer som ställer krav på att barnet håller igen och handlar i strid med den omedelbara impulsen- viljestyrkan tränas och självrespekten utvecklas.
- ❖ tränas social kompetens.

Lekens betydelse

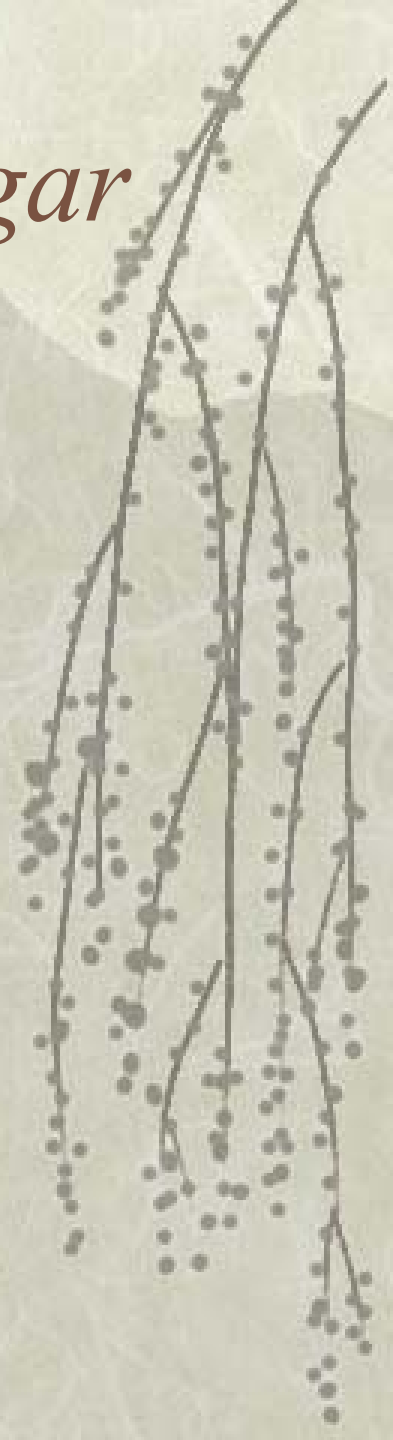
Pedagogens ansvar:

- ❖ Skapa en miljö och ett klimat där leken ges optimalt utrymme.
- ❖ Lära ut lekens koder.
- ❖ Skapa trygghet.
- ❖ Ange ramarna för samspelet i tid, rum och regler.
- ❖ Se barnens samspel, lekens innehåll och form som information att bygga vidare på.
- ❖ Visa respekt för leken.
- ❖ Förse barnen med gemensamma upplevelser och erfarenheter som utgångspunkt för leken.
- ❖ Lyfta fram olika egenskaper hos barnen och visa på variation i kompetens.

Hur skapar vi förutsättningar för lekens utveckling ?

- ❖ Utmanande lekmaterial
- ❖ Närvarande pedagoger
- ❖ Skapa nya / förändra lekmiljöer
- ❖ Byta material
- ❖ Gemensamma upplevelser
- ❖ Lekro / Tid

Elevers ansvar och inflytande

Vad menar vi med inflytande?

Att tillsammans med barnen föra dialoger på demokratiska sätt, anpassat efter deras nivå.

De ska känna tillit och förtroende i gruppen för att kunna ta aktiv del i sitt eget lärande.

Få insikt om att eget inflytande och ansvar ökar med ålder.

Vad kan 6-åringen ta ansvar för / ha inflytande över ?

- ❖ Egna kläder och tillhörigheter
- ❖ Material och miljö
- ❖ Den fria leken
- ❖ För sig själv och sina kamrater
- ❖ Arbetsuppgifter
- ❖ Rutiner
- ❖ Val av material och kamrater i den fria leken ute och inne
- ❖ Hur arbetsuppgifterna utförs
- ❖ Elev/klassråd
- ❖ Dagsschema

Vi tränar barnen i att ta ansvar.

Skola och hem

Vilka former för samverkan/information/delaktighet har vi ?

- ❖ Inskolningssamtal
- ❖ Utvecklingssamtal
- ❖ Föräldramöten
- ❖ Daglig kontakt
- ❖ Informationsblad
- ❖ Trivselkvällar
- ❖ Kontaktbok
- ❖ Öppet hus
- ❖ Klassföräldrar
- ❖ Föräldraförening/Lokala styrelsen

Kurshandledare: Anna-Lena Lindekvist
e-post: anna-lena@alledu.se

Sammanställningen är gjord av:

Carina Wulff Kråkeryds ro

Britt-Marie Anner Hagens ro

Ulla Nilsson Bränninge ro

Habo 20060621

Reviderad vt-09

